

גנזי המלך

66 קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת ארבע נופות

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"קִנְיַת אִישׁ מִרְעָהוּ"

רוב עמל האדם כשרונו ומרצו פועלים ונדחפים על ידי כח קנאה מתוך הרצאה של הרב אמנון יצחק

עובר.

המידות, כחן מן הנפש והנפש היא רוחנית נצחית. הכח הרוחני הוא עצום לאין שעור. אבל כשהנפש נכנסת בגוף, תלוי באכות החומר שהיא נמצאת בו, אם החומר עכור, אז המידות הטובות ישתנו לרעה, אם החומר זך, אז הנפש כשהיא מאירה דרך החומר, לא מתעמעמת הרבה וממילא, באור בהיר, המידות הינן טובות.

משל למה הדבר דומה? קרן אור אין לה צבע, אור הוא בהיר, שקוף, אם החלון שלך בגווני ירוק קרני האור שיכנסו לבית יפזרו אור ירוק, אם החלון אדום - יפזרו אור אדום. קרני האור בכל מצב הן אותו דבר, רק כשהן חודרות דרך מעטה החומר, אז תלוי מהי העכירות של הצבע. אם הזכוכית בהירה לחלוטין יהיה אור צהוב, אבל אם שמים עליו צפוי מתקבלים צבעים לפי סוג החומר והצפוי שהאור עובר דרכו.

אורו דבר הנפש שלנו, הנפש היא מאירה, רוחנית א-לוקית, בעלת מידות טובות, ככל שהחומר עכור יותר, גשמי יותר, גם יותר, המידות תבואנה לידי כטוי שלילי. מה עושה את החומר עכור יותר? ככל שאדם מתחבר לענייני חומר יותר, היצר הרע וחילותיו מושכים יותר, מתמקמים עליו וגורמים שהחומר שלו יהיה גם ועכור ומטים את מידותיו לדברים שליליים.

איך אדם נהיה יותר גשמי? ככל שנמשך יותר להנאות העוה"ז הוא יותר גשמי. אדם שחושב רק מה אוכלים היום? פותח את המקרר כל חמש דקות, פותח את החלון, פותח את הארון, כל הזמן מחפש, למלאות את נפשו, עוד ועוד - זו תאוה וזו קנאה, החומר נהיה יותר גס והאור שעובר דרכו מתעמעם ומשחיר עד שהבן אדם נהיה שטוף בתאוות.

אומר שלמה המלך: על פי פירושו של האבן עזרא: קנאה זה כח מצוין. קנאה יכולה להיות חיובית, לגרום לשלמות. מטרת הקנאה באורה הזך זה שלמות. כיון שאדם נברא חסר, צריך להשלים את עצמו - וזו התכלית. הקב"ה מצוה אותנו ביום השמיני למול את בשר ערלתנו, מדוע? וכי הקב"ה לא יכול היה לברוא אותנו מהולים? אלא

הוא רצה שאדם ידע שהוא צריך להשלים את עצמו, לכן צריך להבין שהקנאה היא דבר טוב. זהו הדרך כדי שאדם יגיע לשלמות, כמו שאומרים חז"ל: 'קנאת סופרים תרבה חכמה' (בבא בתרא כ"א/א). אם חברי הגיע למעלה זו, סימן שגם בכחי להגיע למעלה זו. זה נותן דחף. אם אתה רואה אחד שרץ מהר, אתה מתאמץ יותר, כי אתה רוצה להשיגו שהרי אם הוא יכול גם אני אתאמץ להגיע לשם. זו קנאה חיובית. אם מנותבת הקנאה לכיוון הטוב, לשלמות הנפש, להשלמת החסרון, זה מצוין. אבל אם זה מגיע דרך החומר העכור שבגוף, אז זה סוּחַף את האדם לקנאה שלילית. קנאה שתביא לשנאה וזה הכי שלילי שיכול להיות. אבל הכח במקורו הוא טוב, תלוי, דרך איפה הוא

שלמה המלך ע"ה אומר בקהלת (פרק ה'): "וְרֵאִיתִי אֲנִי אֶת כָּל עֵמֶל וְאֵת כָּל כְּשָׁרוֹן הַמַּעֲשָׂה כִּי הִיא קִנְיַת אִישׁ מִרְעָהוּ..." (קהלת ד' ד') כלומר: הכל, בכל, מכל, כל, מסתכם במידת הקנאה של איש מרעהו.

ומפרש האבן עזרא: 'וְרֵאִיתִי' - רוב עמל האדם, גם כשרון מעשיהם, בעבור בני האדם שיקנאו זה בזה וירצה להתפאר על חברו ושלא יהיה הוא חסר ממנו; בדירתו - ומלבושיו - ובניו - ומאכלו - וחכמתו - וטוב השם' - כלומר: שמו הטוב.

רוב עמל האדם כשרונו ומרצו פועלים ונדחפים ע"י כח קנאה פחותה בחיי פחיתות של העולם הזה. ככל שאתה רואה אדם מתאמץ יותר ומפעיל כשרונות רבים יותר, דע שרמת הקנאה שלו גדולה יותר ואפילו בני תורה שלומדים נדחפים מכח זה ועמלם וכשרונם משועבר להביא את המידה הזאת על ספוקה המלא ואין האדם חושך את עצמו בכך וחושב שמעשיו ופעולותיו הטובים מפני הרצון הטוב שבו. בא שלמה המלך ואומר: לא! האמת שלא רק רדיפה אחרי דירה ומלבושים שהיא 'קִנְיַת אִישׁ מִרְעָהוּ', אלא אפילו הרצון לבנים נובע מקנאה - למה לשני יש ולי אין?

כשאדם רוצה לאכול במסעדה כמו שצריך, זה לא דוקא משרת את מידת התאוה שלו, אלא גם נובע ממידת הקנאה, מה הם קנו? מה הם אוכלים? באיזה מסעדה הם מבקרים? כשיש לאדם שמחה, הוא מחפש את המנות "הכי הכי", מה אתה מחפש? שלא יהיו מנות פחות אכותיות ויקרות מהמנות שאכלתי אצל השני. הוא רוצה את האולם הכי מפואר למרות שהוא דחוק בכסף כי הדחף הוא; 'קִנְיַת אִישׁ מִרְעָהוּ'. אפילו רדיפה של חכמה ושם טוב מתמיד חושבים שזה בגלל הרצון הטוב של האדם שהוא רוצה להיות חכם, שיהיה לו שם טוב, גם זה נובע מכח הקנאה.

שו"ת 'חברותא'

ברכת הגומל' בקטן שהבריא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה.

מערכת 'חברותא' מיוחדת לגנזי המלך

שבת דף עז ע"א

שאלה: קטן שהיה חולה מסוכן והבריא בס"ד, האם חייב בברכת הגומל בפני עשרה, או לא.

תשובה: בברכות (נד:) מבואר: שמי שהיה חולה ונתרפא מברך 'ברוך גומל חסדים טובים' והבית יוסף (או"ח סימן ר"ט) כתב שגירסת הרי"ף הרמב"ם

הרא"ש והטור: 'הגומל לחיבים טובות שגמלני כל טוב' ופירש הבית יוסף נוסח הברכה, כלומר אפילו לאותם שהם חיבים דהיינו שהם רשעים, עם כל זה גומל להם טובות וגם אני כאחד מהם שאף על פי שאיני הגון גמלני כל טוב.

דעת המהר"ם מינין

כתב המהר"ם מינין והובא דבריו ב'מגן אברהם' (בתחילת סימן ר"ט): שהקטן אין צריך לברך ברכת הגומל, שאין שייך לומר לחיבים טובות שהרי אינו בר עונשין ואינו אלא שנתפס על חטאי אביו ואסור לו לומר 'לחיבים' על אביו

ואין מראים לו לדלג על תיבת 'לחיבים' שהרי אין משנים 'מטבע שטבעו חכמים' וגם אינו יכול לומר 'לחיבים' על חטאים שחטא בגלגול קודם, שמצד זה באים עליו היסורים, שהרי אינו יודע ושמא באו עליו מצד חטאי אביו וכן פסק המשנה ברורה (סק"ג).

דברי הגמ' שעד בן עשרים אין נעושים

ברך פ"ט ע"ב מסופר: שיצחק עתיד לומר לפני הקב"ה, שאף האדם שחטא כל ימיו אין לו שבעים שנות חטא, שהרי על החטאים של עד גיל עשרים אינו נענש עליהם ומהחמישים שנה הנותרים הרי מחצית מהם הם לילות ואף מהעשרים וחמש הנותרים מחצית מהם האדם עסוק בתפילה ואכילה וביה"כ.

קושיית הלחמי תודה

הקשה הלחמי תודה (סימן ה' וציינו הגרעק"א בהגהות השו"ע שם): שלדעת המהר"ם מינין שאם אינו בר עונשין אינו יכול לומר 'הגומל לחיבים' טובות, אם כן אף גדול מכן י"ג עד בן עשרים לא יוכל לברך 'הגומל לחיבים' שאף שהוא חייב בדיני אדם מכל מקום הרי הוא פטור מדיני שמים. וכמבואר בדברי הגמ' הנ"ל והרי היסורים מדיני שמים הם ואיך יאמר 'הגומל לחיבים' טובות.

פירוש 'לחיבים' לדעת הלחמי תודה'

ומטעם זה מפרש הלחמי תודה', שכונת 'לחיבים' שהוא מלשון חוב

'ורופא חולים'

הבעש"ט שלח את החולה אל הרופא המומחה

"לרופא הזה התכונתי" אמר הבעש"ט...

פעם הגיע אל הבעש"ט אדם חולה, שכבר היה אצל רופאים רבים ולא נושע. אמר לו הבעש"ט: "אמליץ לך על רופא שירפא אותך, אבל הרופא נמצא בעיירה שכוחה ורחוקה". התפלל החולה הכישר רופא גדול כזה ישב בעיירה נדחת שכזאת? לאחר תלאות רבות, הגיע החולה אל העיירה המדוברת ושאל על אודות הרופא. "אין רופא פה" אמרו לו התושבים. "שמא חובש יש לכם?" שאל החולה.

תפילה

"יוצר אור ובורא חשך" (ישעיה מה ז)

מכאן מוכיח הגר"א שלשון 'בריאה' אינו רק בדבר שנוצר יש מאין אלא גם בהוצאת עצם הדבר

הרב יוסף ירושלמי מיוחד לגנזי המלך

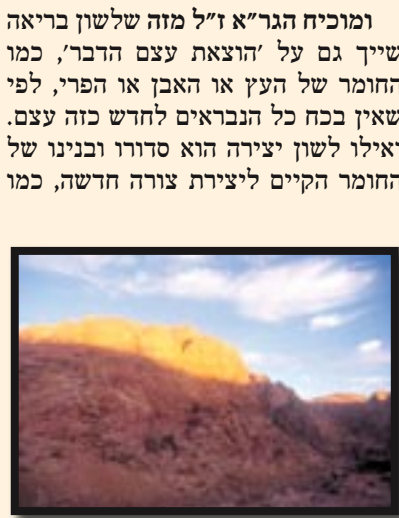
"יוצר אור ובורא חשך"

כתב הרוקח: נאמר על החשך לשון בורא, לפי שזה מורה על חרוש שלא נעשה מעולם, כמו שנאמר: "בְּרָא ד' חֲדָשָׁה בְּאַרְצָךְ" (ירמיה לא, כא).

וכן נאמר: "וְאֵם בְּרִיאָה יִבְרָא ד' וּפְצָתָהּ הָאֲרָמָה אֶת פִּיהָ" (במדבר טז, ל), כך החשך הם עננים ובריאה חדשה, כי מתחילה רק האורה היתה עם הקב"ה. כמו שנאמר בדניאל (ב, כב): "וַיִּבְרָא עֲמָה שְׂרָא".

"בורא חשך"

המפרשים שואלים: הרי לכאורה בריאה הוא דבר הנוצר יש מאין וכיון שכן איך שייך לומר על החשך לשון בריאה והרי החשך אינו בריאה בפני עצמה אלא תוצאת ההעדר של האור. וכיוצא בזה מצינו ששואל רבי אברהם בן הגר"א בשם אביו מאחר שבמושכל ראשון נראה שהבריאה היא יש מאין, למה נוסח הברכות הם 'בורא פרי העץ' וכו' הרי הפרי אינו יש מאין.

עשיית השלחן מן העצים, שהעץ הוא חומר העצם והפיכתו לשלחן היא היצירה הנעשית על ידי האדם. ומעתה, כאשר אנו רואים שכשהשמש מסתלקת מגיע החשך וכשמגיפים את התריסים מתקיים החשך, נמצא שהחשך הוא כח 'עצם' אלא שהאור דוחה אותו ע"י שליחת קרני השמש לאזור בו הם מגיעות ועל חרוש עצם המציאות הזו הנקראת חשך נאמר לשון בריאה. ואילו

על האור נאמר לשון יצירה מכיון שיש לו גבול עד כמה יתרחב ועד היכן יהיה בכחו לדחות את החשך. ובסודור 'הגר"א' הביא ראייה שאין החשך העדר אור בלבד אלא בריאה בפני עצמה, שהרי אנו אומרים בנוסח ההגדה של פסח 'קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה' ואם העדר היום גורם ממילא ללילה, איך תתכן מציאות של 'לא יום ולא לילה' ומוכרח שהחשך היא בריאה בפני עצמה וכשאינה קיימת לא יהיה לא יום ולא לילה ובוזה מובן גם המשך דבריו של בעל ההגדה 'רם הודע כי לך היום אף לך הלילה', כלומר שעל ידי אותו היום שאינו יום ואינו לילה, יתוודע בכירור לעין כל, כי בנוסף לבריאת היום, אף הלילה היא בריאה לכשעצמה.

ויש להביא עוד ראייה לזה ממה שכתוב בתורה: "וַיִּבְרָא אֱ-לֹקִים אֶת הָאֹר וְכִי טֹב וַיִּבְרָא אֱ-לֹקִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ" (בראשית א, ד) ופירש רש"י: 'ראהו כי טוב ואין נאה לו ולחשך שיהיו משתמשין בערבובייה וקבע לזה תחומו ביום ולזה תחומו בלילה' ומבואר שגם החשך זה בריאה. אמנם הרב מבריסק הביא ראייה להיפך מברכי הרמב"ן (שמות י, כג) ומוכח בהגדה של פסח שי לתורה, עיי"ש. ■

גלות

יסורים ממרקים

רבי אברהם, אחי הגר"א לא כאב את היסורים כמו שכאב על שאין בו כח להודות עליהם

לפני מיתתו של רבי אברהם, אחי הגר"א מחבר ספר 'מעלות התורה' כאשר חלה בחולי אשר ממנו לא קם, היה בעל יסורים גדולים מאד, עד שהיו נקבים חלולים חלולים בצד גופו מחמת משכבו ובכל זאת לא נשמעה ממנו שום גניחה. עד שראהו בנו, רבי אליהו, רבה של שוגינט, במצב ההוא והתחיל לבכות ואמר: "אוי לי שראיתך בכך!" מיד אמר לו ר' אברהם: "מה אתה בוכה על גודל המתנה שזיכה אותי ה' יתברך? אם היה בי כח הייתי מפזז ומרקד בכל כלי שיר על רוב הטובה שהטיב עמדי ביסורים ואתה קץ ורע לך על גודל מתנתי". ולא זו משמחתו בגודל התלהבותו עד שאמר שכך צריך לנהוג כל אחד מאתנו על יסורי הגאולה והוציא נשמתו הקדושה בטהרה. ■

פרשת מטות

את החכמה בכח הזרוע. וכן אם אדם לומד בעת חזרת הש"ץ, או בעת אמירת הקדיש, או בתשעה באב או בליל שבת לאור הנר – זה נקרא שהוא חושף בכח. אמנם כיון שהוא יגע, הוא יקבל. אבל דרך זאת, הקב"ה לא חפץ.

הרב מבריסק קרא פעם לרב פרוש ביום ששי אהה"צ לצורך סדור ענין דחוף. אמר הרב פרוש: "מה בוער לבצע היום, הן הרב יוכל לקרוא לי במוצ"ש, או ביום ראשון?" אמר לו הרב מבריסק: "אני מודה לך! בישרת לי בשורה טובה, שאני עומד לחיות עד יום ראשון".

וכאן קבלו בני גד ובני ראובן תעודת בטוח ל 14 שנה! ולכן ענו לו: "ועבדך יעברו כל חלוצי צבא", כאשר הדגש הוא על "כל", כלומר הכל באים, אף אחד לא יעדר מלקבל את "תעודת הבטוח" הזאת.

יש לשים לב שבפסוק כ"ה אמרו לו: "אדני מצוה" וכאן: "כִּאֲשֶׁר אָדְנִי דָּבַר", כלומר אנו רוצים את ההבטחה שלך!

ילד אחד, דרך ללא כונה על טליתו של הגאון מוילנא. הגאון שלא יכול היה להרים את הציצית, פנה לילד ואמר לו: "ילדי חביבי, שתחיה עד מאה שנים, הואל-נא לזווג ולהניח לי להרים את הציצית!".

משפחתו של הילד מיהרה לעשות מסכה כיון שהגאון הבטיח לו לחיות עד גיל מאה שנה ואותו ילד אכן האריך ימים עד לגיל מאה!

אמנם בעבר, ידוע על צדיקים שפה ושם הבטיחו הבטחות מעין אלו, אך לתת הבטחה גורפת שכולם יחזרו מהמלחמה בשלום, היכן נשמע כדבר הזה. ומדוע משה רבנו עשה כן?!

אומר הגה"צ הרב ראובן קרלנשטיין; כתוב בגמרא (ברכות ל"א): שכאשר אדם חושד בשני לשוא – חייב לברך אותו.

מהיכן למדים זאת? מעלי הכהן, שבירך את חנה כשחשבה לשכורה (שמו"א א', י"ז). ומדוע בירך אותה, רק מפני שחשד בה? אלא שמי שחושד בחברו חייב לברך אותו!

משה רבנו חשב שהם רוצים להתחמק מהמלחמה וכיון שחשד בהם, הוא נאלץ לברך אותם ונתן להם הבטחה מראש של 14 שנות חיים! ■

בעצמך!

קשר נוסף בין מיתת משה לנקמה מאת המדינים: אומר רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל: שמשו רבנו הוא סמל הטהרה בעולם. ולעומתו, בלעם – סמל הטומאה בעולם. "גם את זה לעצמת זה עשה האלקים" (קהלת פרק ז) לכן, לא יתכן שד' ישאיר בעולם את בלעם ללא משה רבנו!

כתוב בגמרא (חגיגה ה'): כשנחלה רבי יהושע בן חנניה, שהיה רגיל להתעמת מול חכמי אתונה והיה מנצחם בכל ויכוח, באו אצלו החכמים ושאלו: "מה נענה כעת לאפיקורסים הללו, הלא אנו לא יודעים כמוך לעשות זאת?!"

'אמר להם': "אֲבָרָה עֲצָה מִבְּנֵי נִסְרָחָה חֲכָמָתָם" (ירמיהו מ"ט, ז). 'כיון שאברהם עצה מבנים, נסרחה חכמתן של אומות העולם', ד' כבר לא יתן להם את החכמה להתווכח אתכם!

וממילא כשמשו ינקום מאת המדינים וגם יהרגו את בלעם – אז יוכל מרע"ה להאסף אל עמיו.

"...וְאֵת בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הָרְגוּ בַּחֶרֶב" (במדבר ל"א, ח')

אומר המדרש (במ"ר כ"ב ו'): 'שני חכמים עמדו בעולם; אחד מישראל ואחד מעובדי כוכבים. אחיזתופל – מישראל ובלעם – מאומות העולם. ושניהם נאבדו מן העולם'. שניהם נטלו בכח את חכמתם, כלומר שלא ד' נתן להם. ושניהם מתו – כיון שנטלו בכח חכמתם ולא קבלוה בזכות.

האם שייך לקחת בכח?!

אומר הגר"ח קנייבסקי: כתוב במסכת מגילה (ו'): 'ואמר ר' יצחק: "אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי – אל תאמן. לא יגעתי ומצאתי – אל תאמן."

כלומר: אדם העמל בתורה, בין אם מגיע לו או לא – חייב למצא – שהרי הוא יגע בתורה!

אך למה הכונה שאינו עושה נחת רוח לקב"ה?

עונה הגר"ח קנייבסקי: הוא לומר תורה מתי שאסור והיכן שאסור. למשל: במבואות המטונפים, כגון אדם שיושב בשרותים ולומד תורה. הוא יהיה תלמיד חכם – אבל זה נקרא שהוא נוטל לעצמו

"או השבע שבעה"

השבועה ממריצה את האדם לקיים את המצוה שעליה הוא נשבע

אסור להתבטא אלא רק בצורה הזאת!

"נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך" (במדבר ל"א, ב')

למשה רבנו היה ברור שעקב הכרת הטוב, ד' לא רוצה שהוא יבצע זאת, כיון שהוא חי במדין. ובאמת משה רבנו שלח את פנחס בן אלעזר הכהן למלחמה.

מדוע, אם כן, ד' אמר זאת למשה ועוד בצורה ישירה "נקם נקמת...". הן היה יכול לומר לו 'דבר אל אהרן' או 'אל אלעזר'! וכן כתוב: "אחר תאסף אל עמך" וצ"ל כתוב 'ואחרי כן, תאסף אל עמך'?

אומר רבי שמשון מאוסטרופולי: שהיה מגדולי המקובלים, ע"פ מסכת ר"ה (כ"ה): שכתוב: "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו...". (תהלים פרק צ"ט ו). ששקל הכתוב את שמואל כנגדם. ואומר הפסוק: "וישלח ד' את ירבעל ואת בןן ואת יפתח ואת שמואל..." (שמואל א' י"ב, י"א)

ואומרת הגמרא על כך: "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו...". (תהלים צ"ט ו') 'שקל הכתוב שלשה קלי עולם כשלשה חמורי עולם. לומר לך: ירבעל (=גדעון) בדורו – כמשה בדורו.

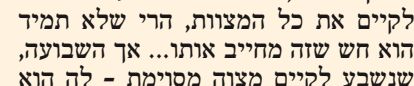
בדן (=שמשון) בדורו – כאהרן בדורו. יפתח בדורו – כשמואל בדורו. ללמדך: שאפילו קל שבקלין ונתמנה פרנס על הצבור – הרי הוא כאביר שבאבירים!'

אומר רבי שמשון מאוסטרופולי: שאין הכונה לומר לך רק, שזה בדורו כמו זה בדורו, אלא ששרש נשמתו של גדעון היא מנצוץ נשמתו של משה רבנו. שרש נשמתו של יפתח היא מנצוץ נשמתו של שמואל וכיו"ב.

יצא שגדעון הוא משה רבנו וגדעון נלחם נגד המדינים, כלומר ד' אומר למשה שינקום את נקמת המדינים מאת בני ישראל וברור למשה שאין ד' מתכוון אליו, כי יש לו הכרת הטוב.

אבל מתי אתה תנקום? "אחר תאסף אל עמך". קודם תמות – ואח"כ יבוא גדעון – ואז תנקום מאת המדינים, אתה

שמתו לב שמה שכתוב ב'עשרת הדברות' – לא מענין כ"כ את האנשים. ואת ספר התקנות והמנהגים – מחשיבים אותו מאד התושבים כאן, לכן כתבתי בספר התקנות את 'עשרת הדברות' מתוך תקווה שיקפידו יותר לקיימם... כך האדם, למרות שמושבע מהר סיני לקיים את כל המצוות, הרי שלא תמיד הוא חש שזה מחייב אותו... אך השבועה, שנשבע לקיים מצוה מסוימת – לה הוא חש מחויבות רבה יותר!...

"...כִּכְל הֵיבֵא מִפְּי יַעֲשֶׂה" (במדבר ל', ג')

אדם, הזוכה שלא לחלל את דברו וכל מה שיוצא מפיו הוא מקיים, אדם כזה זוכה שפיו יהיה קדוש וד' יעשה ש"כִּכְל הֵיבֵא מִפְּי יַעֲשֶׂה"!

מופיע בספר 'טובך יביעו' להגר"י זילברשטיין; המביא מדברי הספר 'אור אלחנן' לגאון רבי אלחנן ווסרמן זצ"ל הי"ד: מספר פרחים התנכלו לבחור משיבת 'ברנוביץ', שנמלט מהם לתוך אולם הישיבה – והם אחריו...

ברגע זה נכנס הרב אלחנן, ראה את הנעשה והחל לצעוק על אותם פרחים שיעזבו מיד את המקום. אחד הפרחים העיז פניו לעבר הרב ואמר: "בלי ידים!" השיב לו רבי אלחנן: "אתה, בלי ידים!"

לימים הפך הבחור למשותק בשתי ידיו והתקיים דבר ד' "כִּכְל הֵיבֵא מִפְּי יַעֲשֶׂה".

ב'קב הישר' (פרק א') מובא: מעשה בנשים שדברו ביניהן בענין שכר ועונש ב'עולם הבא'. אמרה אשה אחת שהיא אינה פוחדת כלל, "כיון שאם ישאלוני שם שאלות, אענה: אני אילמת!". לא עברו ימים מועטים עד שנעשתה אילמת עד יום מותה. לאדם אסור לדבר דברים רעים על עצמו, אלא רק על האויבים, כמובא בכמה מקומות בש"ס דרך בטויים כגון: 'חרב על שונאיהם של ישראל'; 'שאם נתחייבו שונאיהם של ישראל כל'יה' (רבה שמות פרשה לה); למרות שהכונה לישראל,

הרה"ג שלמה לוינשטיין
מיוחד לגנזי המלך

"איש כי ידר נדר לד' או השבע שבעה" (במדבר ל', ג')

אסור לאדם לידור נדר, כי מספיק תרי"ג המצוות שקבלנו, אך לעתים אדם נודר נדר כדי לקיים את המצוה וכמו שאמר דוד המלך ע"ה: "נשבעתי ואקימה לשמור משפטי צדקה" (תהלים קי"ט, ק"ו); השבועה ממריצה את האדם לקיים את המצוה שעליה הוא נשבע.

שואלת הגמרא (שבועות כ"א): והלא האדם מושבע ועומד מהר סיני לקיים את המצות – ואם כן, מה שייך להישבע על המצוה?

עונה הגמרא: שיש כאן זירוז האדם לקיים המצוה.

שואל ה'סטייפלער' הקדוש בספרו 'ברכת פרץ': אם השבועה (הנדר שנדר לזרו עצמו) לא חלה, שהרי הוא חייב מהר סיני לקיים את המצוה – אז במה הוא מוזר את עצמו, הלא הנדר כלל לא חל?!

עונה ה'סטייפלער' הקדוש: על מה בעצם מדובר כאן? האם האדם החליט להישבע, לכפור חליה, ככל? אלא שלכל אדם יש יצר הרע המנסה לשכנעו שהדבור המסוים ההוא – אינו לשון הרע כלל! ומעשה זה – אינו עבירה בשבת! שהרי יצר הרע על לאדם לשכנעו לכפור בכל – שהרי לכך אין לו כמעט סכוי להצליח – אבל מנסה הוא להכשילו ע"י שמורה לו היתר במקרים מסוימים.

ובודאי, אומר ה'סטייפלער' הקדוש, שהאדם יכול לזרו עצמו בנדר, כיון שצד ה'היתר' אינו חלק מהמצוה כלל ואם כן, השבועה שנשבע לזרו עצמו – חלה! ואם על זה נשבע האדם בנדרו – הרי שהוא כן מחויב לקיים הנדר, כיון שהוא נשבע על כך.

וכבר ידוע הספור על רב גדול שהגיע לעיר אחת לכהן בה כרב ומיד הביאו לפניו את פנקס התקנות כדי לרשום התקנות כפי שנהוג כאשר רב חדש מגיע לעיר. רשם הרב את 'עשרת הדברות'. לגודל הפתעת האנשים, הסביר הרב:

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"קִנְיַת אִישׁ מִרְעֵהוּ"

>>> המשך מעמ' 1

ללמוד, לעסוק בעבודת ה' צריך לאכול בזמנים קבועים ומסודר. אדם כזה אוכל "לשבע נפשו". אבל "ובטן רשעים תחסר". לרשעים חסרה עוד בטן. זה - "אכל לשבע נפשו" וזה - "ובטן רשעים תחסר".

"צדיק אכל לשבע נפשו" וכתוב: 'כל המאריך בסעודתו מאריכים לו ימיו ושנותיו'. למה מאריך בסעודתו? עפ"י טבע מי שאוכל לאט, בניחותא, הוא לא גרגרן ולא זלזן והאוכל יורד ומתעכל לאט וזה טוב ובריא. ואם אדם אוכל בצורה כזאת לאט, יכולים בינתים להכנס אורחים וזה ענין גדול מאד, אברהם אבינו שבאו אליו שלשה מלאכים שנתדמו לו כערביים הפסיק הכל ואמר לקב"ה: "אם נא מְצַאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֵל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדְּךָ" (בראשית יח ג) הוא עזב את הקב"ה והלך לטפל באורחים ולא הביא סתם אוכל; אלא לשונות בחרדל, הוא שחט שלשה שורים ומכל שור נתן לכל אחד לשון בחרדל, מאכל מלכים - למה? כי 'המאריך על שלחנו' (ברכות נד/ב) ומספיק לתת גם לאחרים לאכול 'מאריכין ימיו ושנותיו' (שם). "ובטן

לדוגמא: תלמידי חכמים אוכלים בדרך ארץ, לא ב'ביסים', למה? כי זה נקרא 'אכילת הכלב'. למה 'אכילת הכלב'? אומרים חכמים; שכשארם נותן בים בפיתה אז זה נהיה כמו צורת האות כ' וכמה שינים יש לוי? ל"ב - 32 שינים ועוד כ' = כל"ב. אדם שאוכל וחוסף זה 'אכילת הכלב', הכלב אוכל ברחוב, כמו שמוכא בגמרא: 'ת"ר: האוכל בשוק הרי זה דומה לכלב ויש אומרים פסול לעדות' (קדושין מ/ב). בן אדם צנוע לא אוכל ברחוב. אדם שאוכל בשוק פסול לעדות, תארו לכם עד כמה זו בושה וחרפה. אדם שהוא עדין נפש, אדם שלמד תורה, כמה שהוא לומד יותר תורה כמעט שלא תראה אותו אוכל כלל, גם אינו אוכל הרבה ואם הוא אוכל, אז בצנעא.

שלמה המלך עליו השלום אומר: "צדיק אכל לשבע נפשו וּבִטְן רְשָׁעִים תִּחְסַר" (משלי פרק יג כה), צדיק אוכל לשבע נפשו. הוא לא אוכל בשביל הבטן, אלא שנפשו תתישב עליו. אדם שהוא רעב דעתו מיטרפת עליו. כדי שהוא יוכל

יש אנשים שנהנים - ועל ההנאה שלהם הם מברכים: 'שהכל נהיה בדברו', ויש צדיקים שנהנים. הברכה היא שמענינת אותם, לא נהנים! לא בגלל שהוא אוכל - הוא מברך. אלא בגלל שהוא רוצה לברך - הוא אוכל.

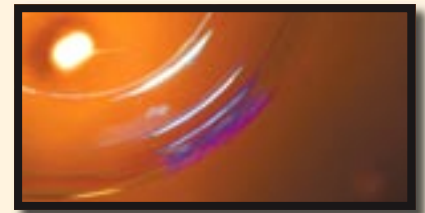
מיצר הרע רואים מה הכח של יצר הטוב. אנשים כשביל קנאה נמצאים כל החיים ברדיפה אחרי ממון, מעמד, כבוד ותאוות. אם לקנאה יש לך כאלה כחות ואתה יכול להתאמץ כ"כ הרבה שעות ביום?! לשכר נצחי - לעולם ועד, על אחת כמה וכמה שיש לך את הכח!! אז למה אתה לא רץ? בגלל שאתה מגושם ובעל חומר גס. אם היית אוכל פחות, ישן פחות ויותר רוחני, היו לך כחות גדולים ועליונים והיית זך יותר ומדווחך היו תרומיות. ■

מוסר

זהירות מ'רוח טומאה'

בבדיחה אחת אפשר להרוס את טהרת המחשבה על פי הרב שמעון דוד פינקוס זצ"ל

יחוד ותוך כדי הדברים אמרתי לו יסוד גדול: מי שנכשל באיסור יחוד, ראשית כל נכשל באיסור דאורייתא או דרבנן. דבר שני: אדם שנמצא במצב של יחוד, נמצא בסכנה גדולה בגלל הטומאה של העבירה. גם אם במצבו ומחמת טבעם

ראינו באנשים שהיו יראים ושלמים, דברו עם אפיקורסים שמעו מלה של גלוי של כפירה וכחה כמו מלה של גלוי עריות! בבדיחה אחת אפשר להרוס את טהרת המחשבה. לא בגלל שהארם בדרגה פחותה והוא נמשך אחרי זה, אלא הטומאה שהוא שברברים נדבכת גם באדם גדול! כשארם נמצא בחברה לא טובה ושומע מילים של כפירה גם אם הוא יודע שהכל שקר וכזב, כח הטומאה שבו והלכלוך והכיעור שנמצא בדבר זה הורס מעל ומעבר למשמעות של השטות שנאמרה.

מספרים על אדם צדיק שנקלע לחור עם זקנה בת שמונים וחמש וקפץ מיד מהחלון. שאלו אותו: "אתה מפחד ממנה?" והוא אמר: "לא ממנה אני פוחד, אלא מן השו"ע!" ליעז"ר יש את הכח להחטיא ובפרט כשנכשלים באיסור יחוד.

פעם שוחחתי עם ת"ח אחד בהלכות

ח"ו כשיש ליקוי באמונה. זה לא רק

זכרון עולם

המעוניין לתרום לעלוי נשמה, ליום זכרון או להצלחה: **יתקשר לטל': 03-6762226 למחלקת 'גנזי המלך'**

גליון זה "גנזי המלך" מוקדש לעילוי נשמתם של הנפטרים המצוינים כאן
this booklet is sponsored for the memory of:

גיאני מוסכתי בן כוסטנצא שיזכו כל עם ישראל לברכה שלמה Gianni Moscati ben Costanza	אורא נחום בן ג'מא ומשפחתו להצלחה בפרנסה טובה Azura Nahum and his family	יהודית חמון בת ג'מילה ובנותיה לפרנסה וחיים טובים Jeudit Hakmun bat Gamila and her daughters	אציו ציון סופיר בן דוריס שיזכה ברין בבית משפט
אדי מסיקה בן ג'וליה ליווי הגון כדי לבנות בית כשר ונאמן בישראל Eddy Messica ben Giulia	מרטינה די קסטרו בת סברניה לרפואה שלמה Martina Di Castro bat Sabrina	רב חיים דבש בן מיכול מינא לפרנסה טובה ולבנית בית כשר ונאמן Dov Haiim Devash ben Micol Mina	אילן חי דבש בן ג'לסומינה ושותפו סימו נאזי נעמן בן לאורא - לפרנסה טובה Ilan Hai Devash ben Gelsomina and his associate Simo Nesi Naaman ben Laura
בנימין בן שושנה ושלמה בן שושנה ליווי הגון	השותפים: לאונה סונינו בן ג'וליה - אלדו אמתי בן אוג'ניו - אדורדו ספרדיה בן אמליה לחיים טובים Leone Sonnino ben Giulia Aldo Amati ben Eugenio Eduardo Safdie ben Emilia	יוסף קלוסקי בן אברהם ואשתו דניאלה בת ג'וליה לזכות בכך וזכר Yosef Calosky ben Avraham and his wife Daniela bat Giulia	סטפנו קלאו בן פראנקה לפרנסה טובה וחיים טובים למשפחתו Stefano Calo' ben Franca
אהר שלום בן מרים ליווי הגון	ונדא פוג'אטו בת אלאונורה לעלוי נשמתה Wanda Poggetto bat Eleonora	מברך נחום בן מיסה ואישתו ג'מא בלולו בת ג'ורא - לעלוי נשמתם Mevorach Nahum ben Misa and his wife Gemma Bellulu bat Giora	אנריקו אהרון מג'יאר בן רוזה לעלוי נשמתו Enrico Aaron Magiar ben Rosa
נואמי ג'רבי בת מרים לעלוי נשמתה Noemi Djerbi bat Miriam	מחילאל יפת בן מלכה ומצליח לעלוי נשמתו		

להרויח בגדול

בתוכנית "כח כפלים" \$28 מכספי מעשר

תקבלו סוף שבוע ששי שבת חינום
קלטות וידאו, CD, טייפ, ספרים חינום
טיול לאתרים בצפון חינום
מוני שנתי לעתון חינום
מוני לגנזי המלך חינום

גנזי המלך חינום מוני שנתי חינום

מלא ושלח

הודאה לחיוב חשבון לתוכנית "כח כפלים" למשך שנה מ'ינום תאריך

כסדר תאריך

לכבוד בנק כתובת הבנק מס' חשבונית

1. אני/הח"מ בעל/ת החשבון משפחה מס' זהות / ח.פ. מס' מיס' עיר מיקוד טל. בית מלאפון

2. בדיקה הרשאה מס' החיוב: [] 28 זכאות ליחיד [] 56 זכאות לזוג []

3. סכום החיוב ומועדו יקבעו שנת לעת ע"י "שופר" (תקופות לקביעתם)

4. מס' החשבון בנק

5. מס' חשבון

6. מס' חשבון

7. מס' חשבון

8. מס' חשבון

9. מס' חשבון

10. מס' חשבון

11. מס' חשבון

12. מס' חשבון

13. מס' חשבון

14. מס' חשבון

15. מס' חשבון

16. מס' חשבון

17. מס' חשבון

18. מס' חשבון

19. מס' חשבון

20. מס' חשבון

21. מס' חשבון

22. מס' חשבון

23. מס' חשבון

24. מס' חשבון

25. מס' חשבון

26. מס' חשבון

27. מס' חשבון

28. מס' חשבון

29. מס' חשבון

30. מס' חשבון

31. מס' חשבון

32. מס' חשבון

33. מס' חשבון

34. מס' חשבון

35. מס' חשבון

36. מס' חשבון

37. מס' חשבון

38. מס' חשבון

39. מס' חשבון

40. מס' חשבון

41. מס' חשבון

42. מס' חשבון

43. מס' חשבון

44. מס' חשבון

45. מס' חשבון

46. מס' חשבון

47. מס' חשבון

48. מס' חשבון

49. מס' חשבון

50. מס' חשבון

51. מס' חשבון

52. מס' חשבון

53. מס' חשבון

54. מס' חשבון

55. מס' חשבון

56. מס' חשבון

57. מס' חשבון

58. מס' חשבון

59. מס' חשבון

60. מס' חשבון

61. מס' חשבון

62. מס' חשבון

63. מס' חשבון

64. מס' חשבון

65. מס' חשבון

66. מס' חשבון

67. מס' חשבון

68. מס' חשבון

69. מס' חשבון

70. מס' חשבון

71. מס' חשבון

72. מס' חשבון

73. מס' חשבון

74. מס' חשבון

75. מס' חשבון

76. מס' חשבון

77. מס' חשבון

78. מס' חשבון

79. מס' חשבון

80. מס' חשבון

81. מס' חשבון

82. מס' חשבון

83. מס' חשבון

84. מס' חשבון

85. מס' חשבון

86. מס' חשבון

87. מס' חשבון

88. מס' חשבון

89. מס' חשבון

90. מס' חשבון

91. מס' חשבון

92. מס' חשבון

93. מס' חשבון

94. מס' חשבון

95. מס' חשבון

96. מס' חשבון

97. מס' חשבון

98. מס' חשבון

99. מס' חשבון

100. מס' חשבון

גליון 66 | ת.ד. 2711 בני ברק, טל': 03-6777799

אבריאל
יש טעם!

טעם נפלא!

100% סויה אורגנית!

פולוי סויה לא מהונדסים!
(אכן הטעם הנפלא)

רק 1.4% שומן!

יש יתרונות
אמסקה סויה
של טעמן:

בהשגחת הברוך
מאיר שלום
אוריאל הרץ